Beschouwingen en correspondentie over de lier en eurithmie
Marc van Delft

Een brief annex beschouwing van Marc van Delft over de lier:

Beste Annelies

Afgelopen zondagmiddag was ik getuige van een lierconcertje in Bronovo, Den Haag.

Ik vond de lier qua klank erg mooi, maar de muziek die ze speelden was wel erg oubollig en simplistisch, een soort kinderliedjes, volgens mij zouden toch betere componisten voor lier moeten gaan schrijven [of spelen] want dit vond ik erg zonde, 20 dames die zo hun best doen op zulke slechte muziek...

Trouwens:
Wat mij een raadsel is is het feit waarom er NOOIT eurithmie op liermuziek wordt gedaan, en altijd alleen maar piano, terwijl Steiner uitdrukkelijk zegt dat de piano een ongeïnspireerd, materialistisch en intellectueel bedacht burgermansinstrument is, [is niet geïnspireerd vanuit de goddelijke wereld zoals de andere instrumenten] , die niet in een orkest mag staan, en dat de eurithmisten nu uitgerekend bijna uitsluitend eurithmie bedrijven [en dan nog wel op de meest abjecte en truttige klein-burgerlijke schumann-pianostukjes ed.] op het instrument waar Steiner blijkbaar zo'n pesthekel aan had….

Volgens mij past eurithmie qua vorm en inhoud veel beter bij het nota bene door de antroposofen zelf ontwikkelde spirituele instrument *de lier*, wat doet denken aan het instrument van Apollo, van het ‘apollinische snarenspel’, de lyra, 'lyrische muziek', en eurithmie komt voort uit een 'Hellas'-impuls zoals Willem Veltman dat in zijn laatste boek heeft beschreven, ze zijn dus wezenlijk met elkaar verwant...

Eurithmie zou dus ideaal passen bij het appolinische snarenspel van de lier, [harp mag ook natuurlijk] eurithmie doet ook denken aan de tempeldansen van de oude Grieken, ook de sluiers doen denken aan de oud Griekse beelden etc.

Eurithmie op bv. Beethoven e.d. vind ik ook echt niet kunnen, het moet op de muziek vanaf rond 1900 of het liefste van rond 1900, de tijd dat de eurithmie zelf ontstaat.

Ook expressionistische muziek zoals de vroege pianostukken van Schönberg vind ik passend, en andere muziek uit de 20e eeuw die op deze impuls aansluit, zoals van die Japanse componist Toro Takemitsu bv. ...

Het meest ideaal lijkt me impressionistische muziek volgens mij, het mooiste wat ik [volgens mij] ooit als eurithmie zag was op het stuk:
'Canope'
[=oud griekse vaas!!]
van Debussy
preludes, 2e band
vanwege de verstilling en de associatie met dat Oude Griekendom wat ook in het Impressionisme zo belangrijk is [denk aan: Sirènes, Daphnis et Chloé, l'après midi d'un faun, syrinx, etc.]...

Die 2 impulsen, de eurithmie en de lier-impuls zouden dus eens moeten samenkomen...

Ik ben benieuwd hoe jij daarover denkt…

Marc van Delft
==========

Onderw:	**RE: liermuziek, eurithmie en HELLAS**
Datum:	3-6-2010 21:37:09 West-Europa (zomertijd)
From: annelies.rhebergen@zonnet.nl (Annelies Rhebergen) *To: MEIMvandelft@cs.com*	

Dag Marc,

Dank voor je mail.

Het is inderdaad waar dat je zelden of nooit euritmie ziet op liermuziek.
(Bij kinderen op de Vrije School in de kleuterklas misschien, vroeger wel althans).

Ik heb er eigenlijk nooit over nagedacht. Ik zal het eens aan mijn vriendinnen euritmisten vragen waarom dit is.

Zou het misschien de dunne klank kunnen zijn van één lier. Muziek met meerdere lieren gaat zelden gelijk en is zelden mooi is mijn ervaring. De jouwe ook lees ik in jouw bericht.

Ik hou ook van liermuziek. Heb het vroeger veel gespeeld. Na mijn vakantie al binnenkort (a.s.half juni-half juli) ga ik een set nieuwe snaren kopen voor mijn sololier. Toevallig heeft iemand deze week gevraagd of ik wat eigen kinderliedjes wil inspelen voor een mp3 bestand voor AntroVista.

Wat je zegt over de piano dat heb ik natuurlijk ook bij Steiner gelezen. Daarnaast zegt hij echter nog iets heel belangrijks, "Als je een piano zó bespeeld alsof hij niet in de kamer staat, dan maak je toch 'hemelse' muziek van dit meest materialistische instrument". En ook is het een toegang voor heel veel mensen in de wereld van de muziek. Niet onbelangrijk lijkt mij ook.

Uit eigen beleving weet ik dat het klopt met wat ik erover las in "Das Wesen des Musikalischen". Je kunt de klank echt los maken van het instrument, dat zul jij ook ervaren hebben, neem ik aan.

Euritmie op liermuziek lijkt mij ook een goede combinatie. Je onderbouwt het ook goed in je verhaal.

We leven nou eenmaal NU en je ziet dat euritmisten tegenwoordig van alles uitproberen. Dat vind ik enerzijds ook wel goed. Je kunt niet alleen maar in het verleden blijven. Als je uitprobeert weet je of de mogelijkheid klopt of niet, daarvoor zijn euritmisten gevoelig genoeg. Tenminste degenen die ik ken.

Ik kan jouw gedachtengang goed volgen, echter ik zie het iets ruimer. Beethoven, een mooi Trio bijvoorbeeld, vind ik prachtig met euritmie.

Maar nog mooier is inderdaad als je Sjostakovich of tijdgenoten neemt.

Mijn muziek is regelmatig ge-euritmiseerd, solo, op scholen en door een euritmiegezelschap.

Voor volgend jaar heb ik een uitnodiging gekregen om naar Napels te komen met een euritmiste en een vriendin die schildert, zij schildert de bewegingen van de euritmie en de thema's, klanken van mijn muziek. Leuk he. deze uitnodiging. Ik ben er blij mee.

Mijn fluitstuk is al eens samen met een Debussy gespeeld. Ook mijn vier Elementen met verder alleen maar Debussy in het programma. Dat gaat wonderwel samen.

"Die 2 impulsen, de eurithmie en de lier-impuls zouden dus eens moeten samenkomen...". zeg jij en, "Ik ben benieuwd hoe jij daarover denkt"…

Eigenlijk hetzelfde als jij Marc, ik denk ook dat het een hele goede 'match' is.

Ik zal de vraag eens aan bevriende euritmisten voorleggen zoal ik al zei. Ik ben eigenlijk ook wel benieuwd waarom dit (nog) niet samengaat.

Maar nu ga ik eerst op vakantie.

We houden contact.

Hartelijke groet, Annelies
==========
Marc van Delft:

Hoi Annelies

Afgelopen zondag speelden ze met 20 lieren tegelijk en dat klonk prachtig, ze vertelde dat ze bij een of andere bijeenkomst met 200 lieren tegelijk hadden gespeeld, dus dat gebeurt dan wèl blijkbaar…

Als je de lieren goed stemt moet het toch mooi kunnen klinken met een grote groep lijkt me…

Maar ik stel me een soort muziek voor wat wel iets meer en gecompliceerder is als een eenstemmig kinderliedje, een echt interessant werk waar veel lagen inzitten.

Inderdaad is één lier wel wat te weinig voor een concert- of theaterzaal, maar als je bv. juist het ingetogene van de appolinische muziek uitdrukt is juist die zachte klank onderdeel van de uitdrukking hiervan…

En voor een theateruitvoering stel ik me ook een lierorkest voor die meerlagige, impressionsitisch-achtige muziek spelen [of een beetje in jouw stijl…]…

Ik heb trouwens op mijn 10e een jaar lierles gehad van mevr. Slotemaker de Bruïne, voordat ik met piano begon…

Wat betreft Steiners uitspraak over de piano:
Ik denk dat hij er iets heel speciaals mee wil uitdrukken wat te maken heeft met het materialistische denken wat aan het vastleggen van het toonsysteem in 12 gelijke afstanden ten grondslag ligt, dat gebeurde toch vooral door de piano, ofwel het ‘piano-denken’, en dit is toch ‘de dood’ van de muziek, het levendige ervaren van de intervallen, wat met bv. viool wel mogelijk is als je je eigen toon maakt…

Het denken in 12 absolute gelijke toonsafstanden [de getempereerde stemming] waarbij er ook geen onderscheid meer is tussen gis en as heeft geleid tot de 12-toonsmuziek van Schönberg en Peter Schat, tot nivellering van het interval-beleven, want in die muziek maakt het niet uit of het nu een kleine sext of een overmatige kwint is, c-as en c-gis is hetzelfde, terwijl dit voor de levende ziel 2 totaal verschillende intervallen en ervaringen zijn……..

Dat leidde vervolgens tot het dood maken van de toonhoogte, dat was niet meer een c of een a, maar een bepaalde hoeveelheid trillingen die men kon berekenen, meten, wegen en tellen, maar het voelen en ervaren van de toon of het interval werd afgedaan als 'subjectief' en niet belangrijk, alleen het 'objectief meetbare' gold.
Dit hele denken leidde weer tot de totale dwaalweg van de avantgardemuziek van de Darmstadtschool, de experimenten van Stockhausen en Boulez e.a. en tot elektronische muziek etc.

Men kwam van de toon in het 'geluid' terecht, toonhoogte was niet langer meer een 'toon' maar een dood 'geluid', een trilling, een ruis…

Kortom, het materialistische [ahrimanische] denken wat achter de ontwikkeling en het denken van de piano ligt heeft tenslotte in de 20e eeuw geleid tot de steriliteit en de afgronden van antimuziek van de [atonale, seriële, totaal-serialistische etc.] avantgarde-muziek, een impuls waar we nog steeds niet van verlost zijn, helaas…

In de pianomuziek moet je de levende intervalkwaliteiten van binnen uit er aan toevoegen, het innerlijk 'corrigeren', dan is er niks aan de hand…

Ik vind juist de impressionistische pianomuziek bij uitstek geschikt voor eurithmie en zeer etherisch en verheven, bv. de preludes van Debussy, of mijn eigen piano-muziek en ook jouw pianomuziek!

Ik vind zelf Beethoven en Sjostakowitsje nu juist totaal niet passen bij eurithmie…

Leuk , jouw connecties met die euritmie e.d.

Inderdaad past jouw muziek goed bij eurithmie, en bij Debussie, het heeft hetzelfde verheven en verstilde karakter wat er goed bij past, ietwat plechtig-verheven, meditatief, verstild, net zoals bv. de spreuken van Steiner, die zijn ook verheven en diepzinnig…

Ik ben benieuwd wat je eurithmie-vriendinnen er van denken!

Hieronder nog een andere beschouwing aangaande dit onderwerp…

What if….

Wat betreft de 'Hellas-impuls' en de antroposofische kunstimpuls…
[zie het nieuwe boek van Veltman……]

Ook het 1e goetheanum had wellicht van binnen niet voor niets wel iets weg van een Griekse tempel, met al die zuilen….

Ik denk dat als de 1e wereldoorlog, en het afbranden van het 1e goetheanum [een directe attack van het boze], niet was geschied, dat Steiner dan het 5e mysteriedrama had kunnen schrijven, met herinneringen aan Oudgriekse incarnaties erin verwerkt, en dan had dat opgevoerd kunnen worden in het 1e goetheanum, met de [vernieuwd] Oudgrieks aandoende zuilen van de grote zaal, en dan zouden er scènes zijn geweest in deze perfecte omhulling voor tempeldansscènes met eurithmie en lierspel, dan zou toen al tot stand zijn gekomen wat ik mij nu voorstel als zijnde ideaal voor eurithmie, en had de eurithmie misschien zijn ware bestemming als verheven en gewijde tempeldans van de vernieuwde inwijdingstempel kunnen vinden in plaats van het oubollige gedoe wat het nu is geworden, met flauwe sprookjes en oubollige mislukt humoristische dier-imitaties, mislukte humor en truttige schumann-stukjes ed.

Immers, Dornach moest na de kerstbijeenkomst de tempel van de nieuwe, de herleefde mysteriën worden, de mysteriën die tijdens de Griekse tijd gesloten werden, die nu zouden herleven…

Immers: Steiner en Ita Wegman waren in een eerder leven Aristoteles en Alexander de Grote, toen de laatste werd geboren brandde op hetzelfde moment de laatste grote mysterietempel af, de leiding van de mens via de verbinding met de goden werd beëindigd.

Steiner zag in een visioen tijdens het afbranden van het 1e Goetheanum het afbranden van [ik meen] de tempel van Efese en doorzag plotseling de samenhang, dat deze brand het symptoom was van een vernieuwing van de mysteriën, de mensheid die nu opnieuw vanuit de godenwereld via deze mysterietempel zou worden geleid……

Maar de eurithmie in een vernieuwde mysterietempel is geen letterlijke herhaling van een oude apollo-tempel, evenmin als de impressionistische muziek een herhaling is van oud-griekse muziek of zo, of het 1e goetheanum een letterlijke herhaling van een oud Griekse tempel of de eurithmie een letterlijke herleving van de oude tempeldansen….

Maar in het boek van Veltman: ‘HELLAS’ wordt wel gesteld dat iedere keer als er een nieuw elan, een vernieuwingsimpuls in de Europese cultuur optreedt, dit altijd gepaard gaat met een soort HELLAS-impuls…

En dat zou de eurithmie, de lier-impuls, de antroposofische architectuur, de antroposofische literatuur ook moeten zijn, en is het ook, alleen heeft men dat nooit zo duidelijk erkend…

Maar als men die verschillende impulsen die nu langs elkaar heen werken, nu samen zouden gaan in één enkele HELLAS-impuls, waarbij eurithmie, muziek / lierspel, impressionisme, organische architectuur / decorbouw / -schildering, literatuur zouden samenkomen, zouden we wellicht kunnen aansluiten op de impuls die Steiner toentertijd werkelijk gewild had….

Dit is een beetje de indruk die ik heb als ik mij inleef in de potenties van de verschillende antroposofische kunstrichtingen die nu vrolijk langs elkaar heen werken zonder iets echt groots en indrukwekkends tot stand te brengen….

Alvast een hele fijne vakantie toegewenst!

Marc van Delft

==========

Een Reactie van Paul van Panhuys:

Onderw:	**Re: liermuziek, eurithmie en HELLAS**
Datum:	3-6-2010 12:45:13 West-Europa (zomertijd)
From: pvpanhuys@ziggo.nl (Paul Chr. van Panhuys) *To: MEIMvandelft@cs.com*	

Ja Marc, daar kan ik heel kort over zijn: Als ik je mail zo lees ben jij er aan toe om lier-muziek te gaan componeren, die dan speciaal geschikt is ook voor eurythmische vertolking! Volgens mij heb je jezelf de opdracht geformuleerd! Als het zover is zal ik je natuurlijk geheel ondersteunen. Uitvoering organiseren en desgewensd eurythmisten erbij zoeken. Ik zou het werkelijk fantastisch vinden als je hiermee aan de slag wilt. We kunnen ook misschien kijken of er mensen zijn die ook warm lopen voor zo'n idee, maar tevens ook financieel een beetje draagkracht hebben. Dan kun je er natuurlijk beter aan werken als er ook wat inkomen tegenover staat. Dat begrijp ik ook wel. Ik laat het nog even in mijn bovenkamer sudderen, maar hoor van jou graag hoe je er eigenlijk in staat. Is het slechts een constatering, of is het een wilsimpuls voor jezelf? Ik ben benieuwd!
Met hartelijke groeten,
Paul Chr.

==========

Marc van Delft aan Paul van Panhuys:

Hoi Paul

Hartelijk bedankt voor je aardige en bereidwillige reactie!!!

Het lijkt me inderdaad leuk om muziek voor zo'n lierensemble te schrijven !!

Fantastisch wat je allemaal voorstelt!

Ik heb dienaangaande inderdaad allerlei ideeën, ik zal hieronder het een en ander expliciteren…

Volgens mij is liermuziek en eurithmie een goede combinatie die wezensverwant is, daar moet wat mee te doen zijn….

Ik stel me een theaterstuk voor waarbij we in het oude Griekenland bij een geheime Apollo- tempel komen, en daar wordt gefilosofeerd over de goden en de natuurgeesten e.d. en over Apollo als de god die de muziek en het snarenspel bracht, dan wordt er een hymne voor apollo gespeeld op de lier, of meerdere lieren, en op de hymne wordt een tempeldans [=eurithmie] uitgevoerd…
Dit alles in een decor van vazen, griekse zuilen, kortom, een arcadische omgeving….
Dan iets over een inwijding, en een helderziende priester die de natuurwezens kan aanschouwen, dan een uitvoering van l'après midi dun faune van debussy, of sirènes, of syrinx, met eurithmie, het visoen van de priester…

Zoiets in die richting….

Wat betreft de 'Hellas-impuls' en de antroposofische kunstimpuls…
[zie het nieuwe boek van Veltman……]

Ook het 1e goetheanum had wellicht van binnen niet voor niets wel iets weg van een Griekse tempel, met al die zuilen….
Ik denk dat als de 1e wereldoorlog, en het afbranden van het 1e goetheanum [een directe attack van het boze], niet was geschied, dat Steiner dan het 5e mysteriedrama had kunnen schrijven, met herinneringen aan oud-Griekse incarnaties erin verwerkt, en dan had dat opgevoerd kunnen worden in het 1e goetheanum, met de [vernieuwd] oud-grieks aandoende zuilen van de grote zaal, en dan zouden er scènes zijn geweest in deze perfecte omhulling voor tempeldansscènes met eurithmie en lierspel, dan zou toen al tot stand zijn gekomen wat ik mij nu voorstel als zijnde ideaal voor eurithmie, en had de eurithmie misschien zijn ware bestemming als verheven en gewijde tempeldans van de vernieuwde inwijdingstempel kunnen vinden in plaats van het oubollige

gedoe wat het nu is geworden, met flauwe sprookjes en oubollige mislukt humoristische dier-imitaties, mislukte humor en truttige schumann-stukjes ed.

Immers, Dornach moest na de kerstbijeenkomst de tempel van de nieuwe, de herleefde mysteriën worden, de mysteriën die tijdens de Griekse tijd gesloten werden, die nu zouden herleven…

Immers: Steiner en Ita Wegman waren in een eerder leven Aristoteles en Alexander de Grote, toen de laatste werd geboren brandde op hetzelfde moment de laatste grote mysterietempel af, de leiding van de mens via de verbinding met de goden werd beëindigd.

Steiner zag in een visioen tijdens het afbranden van het 1e Goetheanum het afbranden van [ik meen] de tempel van Efese en doorzag plotseling de samenhang, dat deze brand het symptoom was van een vernieuwing van de mysteriën, de mensheid die nu opnieuw vanuit de godenwereld via deze mysterietempel zou worden geleid……

Maar de eurithmie in een vernieuwde mysterietempel is geen letterlijke herhaling van een oude apollo-tempel, evenmin als de impressionistische muziek een herhaling is van oud-griekse muziek of zo, of het 1e goetheanum een letterlijke herhaling van een oud griekse tempel of de eurithmie een letterlijke herleving van de oude tempeldansen….

Maar in het boek van Veltman ‘HELLAS’ wordt wel gesteld dat iedere keer als er een nieuw elan, een vernieuwingsimpuls in de Europese cultuur optreedt, dit altijd gepaard gaat met een soort HELLAS-impuls…

En dat zou de eurithmie, de lier-impuls, de antroposofische architectuur, de antroposofische literatuur ook moeten zijn, en is het ook, alleen heeft men dat nooit zo duidelijk erkend…

Maar als men die verschillende impulsen die nu langs elkaar heen werken, nu samen zouden gaan in één enkele HELLAS-impuls, waarbij eurithmie, muziek / lierspel, impressionisme, organische architectuur / decorbouw / -schildering, literatuur zouden samenkomen, zouden we wellicht kunnen aansluiten op de impuls die Steiner toentertijd werkelijk gewild had….

Dit is een beetje de indruk die ik heb als ik mij inleef in de potenties van de verschillende antroposofische kunstrichtingen die nu vrolijk langs elkaar heen werken zonder iets echt groots en indrukwekkends tot stand te brengen….

Wat betreft de architectuur-impuls en het 1e en 2e goetheanum en de volgens jou mislukte herbouw van de grote zaal vh 2e Goetheanum.

Steiner heeft voorspeld dat rond 2080 of zo Europa vol zou staan met gebouwen in de stijl vh 1e goetheanum…

Ik denk dat toen het 1e goetheanum afbrandde, Steiner heeft beseft dat de wereld eigenlijk nog niet rijp was voor een dergelijke mysterietempel, en dat er nog zware en duistere tijden zouden aanbreken waarbij Ahriman de wereld zou overheersen….

Met dit in het achterhoofd heeft hij het 2e goetheanum a.h.w. zo vormgegeven dat het uitdrukt:

In de komende zware tijden die ons te wachten staan moeten we sterk zijn en zorgen dat de spirituele beweging niet door de ahrimanische tegenmachten wordt verpletterd zoals met het 1e goetheanum is gebeurd….

Ik vermoed, ook vanuit de palmblad- profetieën, dat na 2048 er een veel spirituelere tijd zal aanbreken, na de incarnatie van ahriman en zijn doorwerking, en dat dan weer de tijd rijp zal zijn voor echte mysterietempels….

Maar het is belangrijk daar nu alvast voorbereidingen voor te treffen….

Men kan bv. wel in de decors van zo'n theaterstuk de vormentaal van het 1e goetheanum laten verrijzen, met de planetenzuilen ed.

Misschien ligt er voor jou nog een mooie taak in het verschiet om ooit een vernieuwde mysterietempel [theaterzaal] in 1e goetheanumstijl te creëren…

Groetjes van:
Marc
==========

Onderw:	**RE: oa. over liermuziek, eurithmie en HELLAS...**
Datum:	3-6-2010 21:55:20 West-Europa (zomertijd)
From: stanley__as@hotmail.com (Stanley Swinkels) *To: meimvandelft@cs.com*	
File:	**mastersofpersianmusic-01daramad(instrumental).mp3** (7396344 bytes) DL Time (TCP/IP:): < 18 minutes

Reactie van Stanley Swinkels:

Beste Marc,

Lier wordt wel degelijk veel gebruikt bij Eurithmie in de onderbouw van vrije school Wonnebald en zeer waarschijnlijk ook op de Abbenbroekweg. Het is inderdaad een uiterst geschikte match en dus niet iets unieks.
Maar, de lier is een instrument dat te teer en te bescheiden is qua klank en volume om te gebruiken bij uitvoeringen. De klank gaat verloren in al zijn ijlheid. Het is een mooi instrument inderdaad. Piano is sturender, dwingender en heeft daardoor - zoals jij beargumenteert - wellicht niet die omhulling of dragende kracht van een lier. Maar is daarentegen wel zeer goed bruikbaar voor uitvoering en ruggegraat voor de eurithmie. Jammer dat je Steiner's woorden belangrijk vindt over de piano. Paradoxaal ook omdat dit instrument volgens mij voor jou ook het medium is van waaruit jij componeert. Deel ook absoluut niet Steiner's ideeën hierover. Luister maar eens naar het 1e deel (Modéré) van het piano trio van Ravel. Als daar geen hemelse klanken in te horen zijn met dank aan piano weet ik het ook niet meer ;-). Vaak wordt er overigens in mijn ervaring veel diatonisch gespeeld op de lier, inderdaad gericht op kinderen wat betreft betekenis van de klanken.

Ben je trouwens bekend met traditionele Perzische muziek? Is werkelijk schitterend! Hemels, verstillend, maar kan ook zeer smartelijk en melancholisch zijn. Ik zal je een voorbeeld nummer als bijlage sturen. Er zijn stukken instrumentaal maar ook veel met zang. Laat maar weten of ik je meer moet opsturen.

Groet,
Stanley
==========

Marc aan Stanley:

Hoi Stanley

Eurithmie in de onderbouw, dat zie ik natuurlijk nooit op een officieel podium.

En dan zijn het natuurlijk kinderliedjes en geen interessante meerlagige concertmuziek….

Op dat concert speelden ze met 20 lieren, op een congres of zo met 200, de kleine klank heeft dus wel veel ondersteuning nodig door met meerderen te spelen.

Wat betreft Steiners woorden over de piano, dat vat ik als volgt op:
Ik denk dat hij er iets heel speciaals mee wil uitdrukken wat te maken heeft met het materialistische denken wat aan het vastleggen van het toonsysteem in 12 gelijke afstanden ten grondslag ligt, dat gebeurde toch vooral door de piano, ofwel het 'piano-denken', en dit is toch 'de dood' van de muziek, het levendige ervaren van de intervallen, wat met bv. viool wel mogelijk is als je je eigen toon maakt…

Het denken in 12 absolute gelijke toonsafstanden [de getempereerde stemming] waarbij er ook geen onderscheid meer is tussen gis en as heeft geleid tot de 12-toonsmuziek van Schönberg en Peter Schat, tot nivellering van het interval-beleven, want in die muziek maakt het niet uit of het nu een kleine sext of een overmatige kwint is, c-as en c-gis is hetzelfde, terwijl dit voor de levende ziel 2 totaal verschillende intervallen en ervaringen zijn……..

Dat leidde vervolgens tot het dood maken van de toonhoogte, dat was niet meer een c of een a, maar een bepaalde hoeveelheid trillingen die men kon berekenen, meten, wegen en tellen, maar het voelen en ervaren van de toon of het interval werd afgedaan als 'subjectief' en niet belangrijk, alleen het 'objectief meetbare' gold.
Dit hele denken leidde weer tot de totale dwaalweg van de avantgardemuziek van de Darmstadtschool, de experimenten van Stockhausen en Boulez e.a. en tot elektronische muziek etc.

Men kwam van de toon in het 'geluid' terecht, toonhoogte was niet langer meer een 'toon' maar een dood 'geluid', een trilling, een ruis…

Kortom, het materialistische [ahrimanische] denken wat achter de ontwikkeling en het denken van de piano ligt heeft tenslotte in de 20e eeuw geleid tot de steriliteit en de afgronden van antimuziek van de [atonale, seriële, totaal-serialistische etc.] avantgarde-muziek, een impuls waar we nog steeds niet van verlost zijn, helaas…

In de pianomuziek moet je de levende intervalkwaliteiten van binnen uit er aan toevoegen, het innerlijk 'corrigeren', dan is er niks aan de hand…

Ik vind juist de impressionistische pianomuziek bij uitstek geschikt voor eurithmie en zeer etherisch en verheven, bv. de preludes van Debussy, of mijn eigen piano-muziek en ook de hemelse pianomuziek van Ravel die je noemt!

Ook als de lier helemaal diatonisch is kan je er nog steeds interessante muziek voor maken, denk aan Arvo Pärt, heel veel muziek van 'de nieuwe eenvoud' , allerlei soorten minimal music, volgens mij ook veel van jouw elektronische stukken….

Inderdaad een prachtig stuk muziek wat je hebt toegezonden!
Ik houd me altijd aanbevolen voor meer van dit soort prachtige muziek!
Wie weet is dit wel verwant aan Oudgriekse muziek….
Ook Middeleeuwse muziek doet vaak 'oosters' aan, zoals estampies, vocale muziek…

Wat betreft lier en eurithmie had ik dit soort 'visioenen':

Ik stel me een theaterstuk voor waarbij we in het oude Griekenland bij een geheime Apollo-tempel komen, en daar wordt gefilosofeerd over de goden en de natuurgeesten e.d. en over Apollo als de god die de muziek en het snarenspel bracht, dan wordt er een hymne voor Apollo gespeeld op de lier, of meerdere lieren, en op de hymne wordt een tempeldans [=eurithmie] uitgevoerd…
Dit alles in een decor van vazen, griekse zuilen, kortom, een arcadische omgeving….
Dan iets over een inwijding, en een helderziende priester die de natuurwezens kan aanschouwen, dan een uitvoering van l 'après midi dun faune van debussy , of sirènes, of syrinx, met eurithmie, het visoen van de priester…

Zoiets in die richting….

Wat betreft de 'Hellas-impuls' en de antroposofische kunstimpuls…
[zie het nieuwe boek van Veltman……]

Ook het 1e goetheanum had wellicht van binnen niet voor niets wel iets weg van een Griekse tempel, met al die zuilen….
Ik denk dat als de 1e wereldoorlog, en het afbranden van het 1e goetheanum [een directe attack van het boze], niet was geschied, dat Steiner dan het 5e mysteriedrama had kunnen schrijven, met herinneringen aan oud-Griekse incarnaties erin verwerkt, en dan had dat opgevoerd kunnen worden in het 1e goetheanum, met de [vernieuwd] oud-grieks aandoende zuilen van de grote zaal, en dan zouden er scènes zijn geweest in deze perfecte omhulling voor tempeldansscènes met eurithmie en lierspel, dan zou toen al tot stand zijn gekomen wat ik mij nu voorstel als zijnde ideaal voor eurithmie, en had de eurithmie misschien zijn ware bestemming als verheven en gewijde tempeldans van de vernieuwde inwijdingstempel kunnen vinden in plaats van het oubollige gedoe wat het nu is geworden, met flauwe sprookjes en oubollige mislukt humoristische dier-imitaties, mislukte humor en truttige schumann-stukjes ed.

Immers, Dornach moest na de kerstbijeenkomst de tempel van de nieuwe, de herleefde mysteriën worden, de mysteriën die tijdens de Griekse tijd gesloten werden, die nu zouden herleven…

Immers: Steiner en Ita Wegman waren in een eerder leven Aristoteles en Alexander de Grote, toen de laatste werd geboren brandde op hetzelfde moment de laatste grote mysterietempel af, de leiding van de mens via de verbinding met de goden werd beëindigd.

Steiner zag in een visioen tijdens het afbranden van het 1e Goetheanum het afbranden van [ik meen] de tempel van Efese en doorzag plotseling de samenhang, dat deze brand het symptoom was van een vernieuwing van de mysteriën, de mensheid die nu opnieuw vanuit de godenwereld via deze mysterietempel zou worden geleid……

Maar de eurithmie in een vernieuwde mysterietempel is geen letterlijke herhaling van een oude apollo-tempel, evenmin als de impressionistische muziek een herhaling is van oud-griekse muziek of zo, of het 1e goetheanum een letterlijke herhaling van een oud griekse tempel of de eurithmie een letterlijke herleving van de oude tempeldansen….

Maar in het boek van Veltman 'HELLAS' wordt wel gesteld dat iedere keer als er een nieuw elan, een vernieuwingsimpuls in de Europese cultuur optreedt, dit altijd gepaard gaat met een soort HELLAS-impuls…

En dat zou de eurithmie, de lier-impuls, de antroposofische architectuur, de antroposofische literatuur ook moeten zijn, en is het ook, alleen heeft men dat nooit zo duidelijk erkend…

Maar als men die verschillende impulsen die nu langs elkaar heen werken, nu samen zouden gaan in één enkele HELLAS-impuls, waarbij eurithmie, muziek / lierspel, impressionisme, organische architectuur / decorbouw / -schildering, literatuur zouden samenkomen, zouden we wellicht kunnen aansluiten op de impuls die Steiner toentertijd werkelijk gewild had….

Dit is een beetje de indruk die ik heb als ik mij inleef in de potenties van de verschillende antroposofische kunstrichtingen die nu vrolijk langs elkaar heen werken zonder iets echt groots en indrukwekkends tot stand te brengen….

Groetjes:
Marc
==========

Onderw:	**Re: liermuziek, eurithmie en HELLAS**
Datum:	4-6-2010 22:31:51 West-Europa (zomertijd)
From: schuit82@zonnet.nl (Jelle van der Schuit) *To: MEIMvandelft@cs.com*	

Jelle van der Schuit aan Marc van Delft:

Beste Marc,

De lier heeft qua klank bijzondere betekenis, maar als instrument is het wel bijzonder moeilijk bespeelbaar! Je kunt je moeilijk oriënteren op dit instrument - de snaren zijn niet gekleurd, zoals bij een harp. Meerstemmigheid is sowieso al snel een probleem. Ik gebruik dit instrument niet zoveel in mijn praktijk. Het timbre is natuurlijk meer "engelen"-muziek, maar in de praktijk gaat het er juist om mensen weer een beetje op de grond te krijgen.
Ligt het niet evt. op jouw weg om eens wat te componeren voor dit instrument?

Met hartelijke groet,

Jelle
==========
Marc aan Jelle:

Hoi Jelle

Ik heb op mijn 10e nog een jaar lierles gehad van mevr. Slotemaker de Bruïne !

Precies !
Engelenmuziek !!

Is het niet de taak van de antroposofische kunst om die engelenmuziek op aarde te brengen, en dan samen met eurithmie en echte goede muziek, dat lijkt me nu ideaal!

Lijkt me interessant om voor lier te componeren, maar ik ken verder geen lieristen of lier-ensembles…

Jij?

Ik had er ook nog allerlei andere visioenen en ideeën over….

Ik stel me een theaterstuk voor waarbij we in het oude Griekenland bij een geheime Apollo-tempel komen, en daar wordt gefilosofeerd over de goden en de natuurgeesten e.d. en over Apollo als de god die de muziek en het snarenspel bracht, dan wordt er een hymne voor Apollo gespeeld op de lier, of meerdere lieren, en op de hymne wordt een tempeldans [=eurithmie] uitgevoerd…

Dit alles in een decor van vazen, griekse zuilen, kortom, een arcadische omgeving….
Dan iets over een inwijding, en een helderziende priester die de natuurwezens kan aanschouwen, dan een uitvoering van l 'après midi dun faune van debussy , of sirènes, of syrinx, met eurithmie, het visoen van de priester…

Zoiets in die richting….

Wat betreft de 'Hellas-impuls' en de antroposofische kunstimpuls…
[zie het nieuwe boek van Veltman……]

Ook het 1e goetheanum had wellicht van binnen niet voor niets wel iets weg van een Griekse tempel, met al die zuilen….
Ik denk dat als de 1e wereldoorlog, en het afbranden van het 1e goetheanum [een directe attack van het boze], niet was geschied, dat Steiner dan het 5e mysteriedrama had kunnen schrijven, met herinneringen aan oud-Griekse incarnaties erin verwerkt, en dan had dat opgevoerd kunnen worden in het 1e goetheanum, met de [vernieuwd] oud-grieks aandoende zuilen van de grote zaal, en dan zouden er scènes zijn geweest in deze perfecte omhulling voor tempeldansscènes met eurithmie en lierspel, dan zou toen al tot stand zijn gekomen wat ik mij nu voorstel als zijnde ideaal voor eurithmie, en had de eurithmie misschien zijn ware bestemming als verheven en gewijde tempeldans van de vernieuwde inwijdingstempel kunnen vinden in plaats van het oubollige gedoe wat het nu is geworden, met flauwe sprookjes en oubollige, en niet-geslaagd humoristische dier-imitaties, mislukte, flauwe en kinderachtige humor en truttige schumann-stukjes ed.

Immers, Dornach moest na de kerstbijeenkomst de tempel van de nieuwe, de herleefde mysteriën worden, de mysteriën die tijdens de Griekse tijd gesloten werden, die nu zouden herleven…

Immers: Steiner en Ita Wegman waren in een eerder leven Aristoteles en Alexander de Grote, toen de laatste werd geboren brandde op hetzelfde moment de laatste grote mysterietempel af, de leiding van de mens via de verbinding met de goden werd beëindigd.

Steiner zag in een visioen tijdens het afbranden van het 1e Goetheanum het afbranden van [ik meen] de tempel van Efese en doorzag plotseling de samenhang, dat deze brand het symptoom was van een vernieuwing van de mysteriën, de mensheid die nu opnieuw vanuit de godenwereld via deze mysterietempel zou worden geleid……

Maar de eurithmie in een vernieuwde mysterietempel is geen letterlijke herhaling van een oude apollo-tempel, evenmin als de impressionistische muziek een herhaling is van oud-griekse muziek of zo, of het 1e goetheanum een letterlijke herhaling van een oud griekse tempel of de eurithmie een letterlijke herleving van de oude tempeldansen….

Maar in het boek van Veltman 'HELLAS' wordt wel gesteld dat iedere keer als er een nieuw elan, een vernieuwingsimpuls in de Europese cultuur optreedt, dit altijd gepaard gaat met een soort HELLAS-impuls…

En dat zou de eurithmie, de lier-impuls, de antroposofische architectuur, de antroposofische literatuur ook moeten zijn, en is het ook, alleen heeft men dat nooit zo duidelijk erkend…

Maar als men die verschillende impulsen die nu langs elkaar heen werken, nu samen zouden gaan in één enkele HELLAS-impuls, waarbij eurithmie, muziek / lierspel, impressionisme, organische architectuur / decorbouw / -schildering, literatuur zouden samenkomen, zouden we wellicht kunnen aansluiten op de impuls die Steiner toentertijd werkelijk gewild had….

Dit is een beetje de indruk die ik heb als ik mij inleef in de potenties van de verschillende antroposofische kunstrichtingen die nu vrolijk langs elkaar heen werken zonder iets echt groots en indrukwekkends tot stand te brengen….

Marc
=======